

СТИВЪН КИНГ

НОЩНА СМЯНА

Превод от английски: Весела Прошкова, 1991

chitanka.info

Два часа през нощта, петък.

Хол седеше на пейката до асансьора — единственото място на третия етаж, където човек можеше да изпуши цигара, — когато внезапно се появи Уорик. Идването на надзирателя го смути. Уорик нямаше работа на третия етаж по време на нощната смяна — трябваше да си стои в канцеларията в сутерена и да си налива кафе от кафеничето на бюрото му. При това беше ужасно горещо.

През този юни бе регистрирана най-високата температура в историята на Гейтс Фолс. Една нощ термометърът до асансьора се бе покачил на четирийсет и пет градуса. Бог знае какъв ад представляваше фабrikата по време на следобедната смяна, която започваше в три и свършваше в единайсет вечерта.

Хол обслужваше разбивачната машина, массивно съоръжение, произведено от кливландска фирма, фалирала през хиляда деветстотин трийсет и четвърта година. Беше постъпил във фабrikата насърко, от април, затова получаваше само долар и седемдесет и осем цента на час, което засега го устройваше. Нямаше съпруга или приятелка, не плащаше издръжка за деца. Не обичаше да се задържа на едно място и през последните три години бе пропътувал на автостоп от Бъркли (студент в тамошния колеж) до Лейк Тахау (помощник-келнер), Главстоун (пристанищен хамалин), Маями (готвач на аламинути), Уилинг (таксиметров шофьор и мияч на чинии), а сега се намираше в Гейтс Фолс, щата Майн, и работеше във фабrikата. Нямаше намерение да напуска, поне до първия сняг. По природа беше самотник и обичаше нощната смяна (от единайсет вечерта до седем сутринта), когато пулсът на голямата фабrika беше най-бавен, а температурата — най-ниска.

Отвръщаваха го единствено плъховете.

Помещението на третия етаж беше дълго и безлюдно, осветено само от премигващите флуоресцентни лампи. За разлика от другите етажи, тук беше сравнително тихо и ненаселено — поне от човешки същества. Плъховете не влизаха в сметката. Единствената машина на този етаж беше разбивачката, останалото пространство служеше за складиране на четирийсет и петкилограмовите чували с влакно, което трябваше да бъде сортирано от голямата, снабдена със система зъбни колела машина на Хол. Чувалите бяха подредени в дълги редици като навързани наденици, някои от тях (особено дебелите вълнени влакна,

чието производство беше спряно, и нестандартните платна, за които нямаше поръчки) стояха тук от години и бяха станали мръсносиви от фабричния дим. Тези чували представляваха идеално място за гнездата на плъховете, огромни същества с плоски кореми и със свирепи очи, чиито тела гъмжаха от въшки и други паразити.

Хол бе свикнал през почивката да събира от кофата за смет кутии от безалкохолни напитки и да ги струпва около себе си. С тях замеряше плъховете, когато имаше по-малко работа, а след свършване на смяната ги връщаше обратно. Но този път надзирателят го бе спипал на местопрестъплението, защото се беше изкачил по стълбите, а не с асансьора — типично за подлия кучи син, за когото всички твърдяха, че се прокрадва тихомълком и ги дебне.

— Какво правиш, Хол?

— Тук има плъхове — отвърна младежът, като чувствуващо колко неубедително звуци оправданието му, след като животните бяха успели да се изпокрият в дупките си. — Замервам ги с кутии, щом се появят.

Уорик рязко кимна. Беше едър, късо подстриган дебелак. Ръкавите на ризата му бяха навити, а вратовръзката разхлабена. Той впери очи в Хол.

— Не ти плащаме, за да замерваш плъхове с кутии, господинчо. Дори и да ги прибираш след това.

— Хари не ми е спускал материал от двайсет минути — отвърна Хол, като си мислеше: *Защо, по дяволите, не си стоиш в канцеларията и не си пиеш кафето?* — Машината не може да работи без влакно.

Уорик кимна, сякаш въпросът беше изчерпан.

— Ще се кача да видя какво прави Уисконски — каза той. — Обзалагам се пет към едно, че чете списание, докато материалът се трупа в кофите му.

Хол мълчеше. Внезапно Уорик извика:

— Ето го! Убий този гад!

Хол запрати със силен замах кутията. Плъхът, който бе застанал върху един чувал и ги наблюдаваше с блестящите си, подобни на сачми очички, изпища и побягна. Младежът отиде да приbere кутията, а Уорик отхвърли глава назад, засмя се, сетне каза:

— Всъщност дошъл съм по друг въпрос.

— Така ли?

— Следващата седмица е Четвърти юли.

Хол кимна. Фабриката щеше да бъде затворена от понеделник до събота: работниците с по-голям стаж имаха право на платен отпуск, а останалите — на неплатен.

— Искаш ли да поработиш?

Хол вдигна рамене:

— Зависи от работата.

— Ще почистваме сутерена. Не са го пипали повече от двайсет години. Адски е мръсно. Ще използваме маркучи.

— Навярно градският комитет по районирането е заплашил дирекционния съвет.

Уорик впери поглед в младежа.

— Навит ли си? Два долара на час, двойна надница на Четвърти юли. Ще работим през нощта, защото е по-хладно.

Хол изчисли, че ще получи чисто седемдесет и пет долара — добра сума, като се има предвид, че в противен случай нямаше да спечели нито цент.

— Съгласен съм.

— Сборен пункт в понеделник, пред бояджийския цех.

Хол го наблюдаваше, когато се отдалечи, но преди да стигне до стълбите, Уорик спря, обърна се и го изгледа.

— Чух, че си учили в колеж.

Хол кимна.

— Добре, студенте, няма да го забравя.

После си отиде. Хол седна и отново запали цигара. В ръката си държеше кутия, готов да замери първия появил се плъх. Представи си гледката в сутерена, който всъщност беше мазе и се намираше под бояджийския цех.

Влажно, тъмно, пълно с паяци и изгнили тъкани, а през стените се процежда реката. Навярно имаше и плъхове, или дори прилепи, летящите от клас „гризачи“.

Уф!

Хол захвърли с все сила кутията и леко се усмихна, защото дочу през горния тръбопровод приглушения глас на Уорик, който четеше конско на Хари Уисконски.

Добре, студенте, няма да го забравя.

Внезапно усмивката му изчезна и той угаси цигарата си. След няколко секунди Уисконски започна да изпраща по тръбопровода

необработен найлон и Хол се залови за работа. Плъховете отново се появиха и се настаниха върху чувалите в дъното на помещението. Наблюдаваха го с немигащите си черни очички. Приличаха на съдебни заседатели.

Еднайсет часа вечерта, понеделник.

Около цеха се бяха събрали към трийсет и шест души. Надзирателят се появи, облечен със стари джинси, напъхани във високи гумени ботуши. До този момент Хол бе принуден да слуша оплакванията на Хари Уисконски, който беше много дебел, много мързелив и изключително голям пессимист.

— Ще бъде гадно — мърмореше полякът до появяването на Уорик. — Ще видиш, че ще се приберем по-черни от негри.

— Внимание — започна Уорик. — Окачихме долу шейсет крушки, тъй че ще бъде достатъчно светло, за да работите. Вие, момчета — той посочи към група мъже, които се облягаха върху макарите за сущене, — ще свържете онези маркучи с главния водопровод до стълбата, после ще ги развиете надолу по стъпалата. Всекиму се падат по три метра, напълно достатъчно. Предупреждавам ви да не хитрувате — решите ли да изпърскате приятелчето си, ще го изпратите в болницата. Водната струя е много силна.

— Някой ще пострада — кисело предрече Уисконски. — Почакай и ще видиш.

Уорик посочи към групата работници, между които бяха Хол и Уисконски, и продължи:

— Тази вечер останалите ще събират боклука. Ще работите по двойки, всяка ще разполага с електрическа вагонетка. В мазето има стари канцеларски мебели, чуvalи с платно, купища повредени машини и какво ли още не. Ще струпваме сметта до вентилационната шахта в западния край. Има ли някой, който не умее да управлява вагонетката?

Никой не се обади. Електрическите вагонетки се задвижваха с акумулатори и приличаха на миниатюрни коли за смет. След продължителна работа от тях започваше да се разнася отвратителна миризма на изгорели жици.

— Всичко е ясно, нали? — каза надзирателят. — Разделили сме мазето на части и трябва да свършим до четвъртък. В петък ще

образуваме жива верига и ще изхвърлим боклука. Имате ли въпроси?

Всички мълчаха. Хол внимателно разглеждаше лицето на надзирателя. Внезапно го обзе предчувствие, че ще се случи нещо необикновено. Тази мисъл му достави удоволствие. Не хранеше особени симпатии към Уорик.

— Добре. Да започваме — подкани ги надзирателят.

Два часа през нощта, вторник.

Хол беше уморен, писнало му бе от непрекъснатите, изпъстрени с цинизми оплаквания на Уисконски. Питаše се дали няма да е по-добре да го натупа. Но това положително щеше да даде на поляка повод за нови оплаквания.

Предварително знаеше, че няма да е леко, но работата се оказа убийствена. Първо, не бе подготвен за миризмата: вонята от замърсената река, примесена с дъх на загнили тъкани, на плесенясала зидария, на нещо вегетиращо. В срещуположния ъгъл, откъдето бяха започнали, Хол откри цяла колония огромни бели гъби, изникнали сред напукания цимент. Докосна ги, докато се опитваше да измъкне някакво ръждясало зъбчато колело. Сториха му се необикновено топли и разплути, като плътта на болен от воднянка човек.

Електрическите крушки не бяха в състояние да осветят мазето, което бе тънало в мрак цели дванайсет години. Те едва разсейваха тъмнината, хвърляйки неприятен жълтеникав отблъсък върху мръсотията. Мазето приличаше на разбития кораб на осквернена църква с високия си таван и гигантските повредени машини, които никога не биха могли да помръднат. Влажните му стени бяха обрасли с жълтеникав мъх. Дочуваше се само неравномерното шуртене на водата от маркучите, която се стичаше в полуzapушната канализация, а оттам — в реката, под водопада.

Плъховете бяха огромни. В сравнение с тях онези от третия етаж на фабrikата приличаха на джуджета. Бог знае с какво се хранеха тук. Работниците преобръщаха дъски и чували, под които непрекъснато изникваха огромни гнезда от разкъсани вестници, и наблюдаваха с атавистично отвращение как малките плъхчета с големи очи се криеха из процепите и пролуките. Бяха слепи от постоянната тъмнина.

— Да изпушим по цигара — предложи Уисконски. Изглеждаше запъхтян, въпреки че бе кръшкал цялата нощ. Все пак Хол се съгласи

— беше време за почивка, освен това се намираха далече от погледите на останалите. Той се облегна на ръба на вагонетката и запали цигара.

— Не трябваше да позволявам на Уорик да ме навие за тази работа — печално измънка Уисконски. — Това не е работа за мъж. Но онази вечер побесня, когато ме хвана по бели гащи. Божичко, колко беше ядосан.

Хол мълчеше. Мислеше си за Уорик и за плъховете. Странно, но те като че си приличаха. Плъховете явно бяха забравили за съществуването на хората през многогодишния си престой в подземието — бяха нахални и изобщо не се страхуваха. Един от тях стоеше на задните си крака като катеричка, докато Хол се приближи и го ритна. Плъхът се хвърли върху обувката му и впи зъбите си в кожата. Гнусните животни бяха стотици, може би хиляди. Младежът се питаше от какви ли зарази гъмжи тази тъмна клоака. И нещо в Уорик...

— Парите ми трябват — продължи Уисконски. — Но боже мой, това не е мъжка работа. Особено плъховете — той уплашено се огледа наоколо. — Струва ми се, че мислят. Дори започвам да си представям какво би станало, ако ние бяхме малки, а те — големи.

— Мълквай! — сопна му се Хол.

Уисконски го изгледа обидено.

— Е, извинявай, приятелче. Само дето... — гласът му загълхна.

— Господи, тук е отвратително — извика той. — Това не е мъжка работа!

От ръба на вагонетката върху ръката му пропълзя паяк. Полякът го блъсна встани, като едва не се задави от отвращение.

Хол изгаси цигарата си и го подкани:

— На работа! Колкото по-бързо свършим, толкова по-добре.

— Сигурно си прав — тъжно промълви Уисконски. — Сигурно.

Четири часа през нощта, вторник.

Време за закуска.

Хол и Уисконски седяха заедно с неколцина работници и държаха сандвичи с почернелите си ръце, които не можеха да се измият дори с прах. Докато се хранеше, Хол наблюдаваше малката остьклена канцелария на надзирателя. Уорик пиеше кафе и с удоволствие отхапваше от сандвича си.

— Рей Ъпсън го пратиха да си върви — каза Чарли Броку.

— Да не му е прилошало? — попита някой. — Аз едва не повърнах.

— Ами! Рей би изял кравешко лайно, преди да повърне. Ухапа го плъх.

Хол замислено го погледна и прекъсна изучаването на Уорик.

— Така ли?

— Да — отвърна Броку. — Рей изпищя като жена и хич не ми е чудно. Кървеше като заклано прасе. Представяш ли си, плъхът така се бе вкопчил в него, че трябаше да го ударя няколко пъти с дъска, за да го пусне. Рей едва не откачи. Тъпка го с крака и го размаза така, че от него остана само козината. Никога не съм виждал по-страшна гледка. Уорик го превърза и го освободи. Каза му утре да иде на лекар.

— Какъв жест! — Възклика някой.

Уорик като че ги чу, стана, протегна се и застана на вратата на канцеларията си.

— Време е отново за работа.

Работниците неохотно започнаха да стават, като отлагаха до последната минута слизането в подземието: прибраха якетата си, купуваха разхладителни напитки и бонбони. После се отправиха надолу, подметките им трополяха унило върху желязната обковка на стъпалата.

Уорик мина покрай Хол и го потупа по рамото:

— Как я караш, студенте?

Не изчака да чуе отговора му.

— Хайде — младежът търпеливо подкани Уисконски, който завързваше обувката си. Двамата слязоха в мазето.

Седем часа сутринта, вторник.

Хол и Уисконски излязоха заедно — на младежа му се струваше, че е осиновил дебелия поляк. Уисконски бе невероятно мръсен, едрото му овално лице бе изцапано като на момченце, току-що натупано от някой хулиган.

Работниците не си разменяха обичайните дебелашки шаги, не издърпваха ризите на другарите си, не тормозеха Тони с въпроси кой топли жена му между един и четири през нощта. Цареше тишина,

нарушавана само когато някой се изкашляше и се изхрачваше върху мръсния под.

— Искаш ли да те закарам? — колебливо предложи Уисконски.

— Благодаря.

И двамата мълчаха, докато колата се движеше по Мил Стрийт и през моста. Кимнаха си за сбогом, когато полякът го свали пред вратата на апартамента му.

Хол отиде направо под душа. Мисълта за Уорик не го изоставяше, опитваше се да разбере с какво го привлича надзирателят, защо се чувстваше свързан с него.

Заспа веднага, щом главата му докосна възглавницата, но сънят му бе тежък и неспокоен: сънуващие плъховете.

Един часа през нощта, сряда.

Работата с маркучите се оказа много по-лесна.

Не можеха да започнат, преди бригадата по разчистването да е свършила. Доста често изпреварваха колегите си и имаха време да изпушват по цигара, докато бъде подготвен следващият участък. Хол насочващ струйника, а Уисконски се щураше напред-назад, развиващ маркуча, пускаше и спираше водата, отстраняваше различни препятствия.

Уорик беше нервен, защото работата не спореше. Ако продължаваха по същия начин, нямаше да могат да свършат до четвъртък.

В момента работеха върху куп нахвърляно напосоки в един ъгъл канцеларско обзавеждане от деветнайсети век: счупени бюра с подвижен капак, мухлясали счетоводни книги, тонове фактури, столове с пробити седалки. Тук беше истински рай за плъховете. Стотици от гнусните животинки тичаха с пищене из тъмните криволичещи коридори, образувани под вехториите. След като двама души бяха ухапани, останалите отказаха да работят, докато Уорик не нареди да донесат дебели гумирани ръкавици, използвани в бояджийския цех, където боравеха с киселини.

Хол и Уисконски чакаха да стане време, за да започнат да обливат с маркучите. Внезапно русоляв мъж с врат като на бик, на име Кармайкъл, запсува и започна да отстъпва назад, като се удряше по гърдите.

Огромен плъх с прошарена козина и грозни облещени очи бе впил зъби в ризата му и висеше там, като писукаше и риташе със задните си крака по корема на Кармайкъл. Най-сетне човекът успя да го удари с юмрук, но ризата му беше разкъсана и от дупчицата на гръдта му се процеждаше тънка струйка кръв. Гневният израз изчезна от лицето му — той се обърна настрани и повърна.

Хол насочи маркуча към плъха, който беше стар и се движеше по-бавно, парче от ризата на Кармайкъл все още стърчеше от муциуната му. Силната водна струя го запрати и разплеска върху стената.

Уорик се приближи, на устните му играеше странна, изкуствена усмивка. Той потупа Хол по рамото.

— Нали е много по-забавно, отколкото да се замерят с кутии малките негодници?

— Какъв ти малък негодник! — каза Уисконски. — Цели трийсет сантиметра.

Уорик посочи към купчината вехтории.

— Насочи маркуча насам. Хей, момчета, разкарайте се.

— С удоволствие — промърмори някой.

Кармайкъл налетя на Уорик, лицето му беше изкривено от яд и болка.

— Ще искам компенсация за това! Ще...

— Разбира се — усмихнато отвърна надзирателят. — Ухапали те по цицката! Махай се оттам, преди да са те смазали.

Хол насочи маркуча и пусна водата. Струята се вряза във вехториите сред бяла експлозия от пръски, преобърна някакво, бюро и превърна в трески два стола. Плъховете се разбягаха, бяха по-големи от всички, които Хол бе виждал досега. Дочу как колегите му възклициваха от отвращение и ужас, докато ги наблюдаваха: същества с огромни очи и лъскави тълсти тела. Забеляза плъх, който беше голям колкото кученце на месец и половина. Продължи да държи маркуча, докато всички гадини изчезнаха, после затвори струйника.

— На работа, момчета! — извика Уорик.

— Не съм нает за изтребител на плъхове — обади се възмутено Сай Ипстън.

Миналата седмица двамата с Хол бяха пийнали по няколко чашки. Беше млад, носеше изцапана с мазут бейзболна шапка и тениска.

— Ти ли се обади, Ипстън? — любезно запита надзирателят.
Ипстън се поколеба, но пристъпи напред.

— Да. Не искам да се занимавам повече с плъховете. Наехте ме за чистене, а не за да се разболявам от бяс, тифус или нещо подобно. Може би е по-добре да се оттегля от играта.

Останалите промърмориха одобрително. Уисконски крадешком погледна към Хол, но младежът задълбочено проучваше струйника на маркуча. Отворът му приличаше на дулото на четирийсет и пет калибров пистолет и можеше да отхвърли човек на шест метра.

— Значи се отказваш, Сай?

— Да — отвърна Ипстън.

Надзирателят кимна.

— Добре. Можете да напуснете — ти и всички желаещи. Но фабриката не е под закрилата на профсъюзите и никога не е била. Ако напуснеш сега, няма да бъдеш приет обратно. Ще се погрижа за това.

— Бива си те! — промърмори Хол. Уорик моментално се обърна.

— Каза ли нещо, студенте? Младежът го изгледа иронично.

— Прочиствах си гърлото, господин надзирател.

— Може би нещо не е по вкуса ти? — усмихнато попита Уорик.

Хол не благоволи да му отговори.

— Е, на работа! — изляя надзирателят.

Всички се върнаха по местата си.

Два часа през нощта, четвъртък.

Хол и Уисконски отново работеха на камионите за сметта.

Купът до западната вентилационна шахта бе приел внушителни размери, но още не бяха почистили и половината мазе.

— Честит празник — каза полякът, когато спряха да изпушват по една цигара. Работеха близо до северната стена, далече от стълбите. Светлината беше крайно оскъдна и поради някакво чудо на акустиката останалите работници изглеждаха много отдалечени.

— Благодаря — Хол дръпна от цигарата си. — Тази вечер не видях много плъхове.

— Никой не ги е виждал — отвърна Уисконски. — Може би са си взели поука.

Стояха в края на зигзагообразна странна пътека, проправена сред купища стари счетоводни книги и фактури, мухлясали чували с платно

и два огромни старинни тъкачни стана.

— Пфу! — полякът се изхрачи. — Този Уорик...

— Къде мислиш, че отиват плъховете? — проговори Хол, като че на себе си. — Не могат да минат през стените... — той погледна влажната и ронеща се мазилка около основите. — Ще се удавят. Водата се е просмукала навсякъде.

Някакво черно, пляскащо с крила същество връхлетя като бомба върху тях.

Полякът изкрештя и закри главата си с ръце.

— Прилеп — отбеляза Хол и продължи да наблюдава животното, докато Уисконски се изправяше.

— Прилеп! Прилеп! — гневно извика полякът. — Какво търси в мазето? Прилепите живеят по дърветата, под стрехите и...

— Беше голям — тихо промълви Хол. — Всъщност прилепът е само крилат плъх.

Уисконски изстена:

— Господи, откъде е...

— Откъде е влязъл ли? Може би от същото място, откъдето са излезли плъховете.

— Какво става там? — гласът на надзирателя прозвуча някъде иззад тях. — Къде сте?

— Не вдигай толкова пара — прошепна Хол. Очите му блестяха в мрака.

— Ти ли си студенте? — надзирателят говореше отблизо.

— Всичко е наред — отвърна Хол. — Одрасках си крака.

— Може би искаш медал за храброст? — попита Уорик и се засмя отривисто, сякаш изляя.

Полякът погледна Хол.

— Защо му отговори така?

— Погледни — младежът коленичи и запали клечка кирит. В средата на влажния разкъртен цимент се очерта квадрат. — Почукай тук.

Полякът се подчини.

— Дърво!

Хол кимна:

— Това е горната част на подпора, видях и други наоколо. Под тази част на мазето има подземие.

— Господи! — с безкрайно отвращение възкликна Уисконски.

Три и половина през нощта, четвъртък.

Намираха се в североизточната част на подземието. Ипстън и Броку ги следваха с маркуча. Хол спря и посочи към пода.

— Ето го. Точно тук смятам, че се намира.

Видяха дървен капак с ръждясала халка в центъра.

Младежът се върна при Ипстън и му нареди да спре водата. Когато от маркуча започна да се процежда само тънка струйка, Хол извика:

— Хей, Уорик, ела тук!

Надзирателят се приближи, като шляпаше през локвите. Взираше се в Хол с обичайната си жестока усмивка.

— Да не ти се е развързала обувката, студенте?

— Погледни — каза Хол и подритна капака. — Под това мазе има друго.

— Какво от това? Не е време за почивка, сту...

— Ето къде са плъховете — извика младежът. — Развъждат се там долу. Преди малко с Уисконски видяхме прилеп.

Няколко души се бяха скучили около тях и гледаха капака.

— Не ме интересува — отвърна Уорик. — Задачата ни е да почистим мазето, не...

— Ще ни трябват двайсетина опитни изтребители на плъхове — продължи Хол. — Много неприятно, управата ще трябва здравата да се изръси.

— Сигурно — изсмя се някой.

Уорик се втренчи в Хол, сякаш изучаваше бръмбар под микроскоп.

— Наистина си чешит — гласът му бе престорено възхитен. — Мислиш ли, че ми пука колко плъхове има долу?

— Днес следобед бях в библиотеката — заяви младежът. — Добре, че не пропускаш да ми напомниш, че съм бил студент. Разучих наредбите на градската комисия, Уорик. Били са въведени през хиляда деветстотин и единайсета година, още преди фабриката да се разрасне и да мине към комитета по районирането. И знаеш ли какво открих?

Уорик му хвърли вледеняващ поглед.

— Изчезвай, студенте. Уволnen си.

— Открих — продължи упорито Хол, сякаш не го беше чул, — че в Гейтс Фолс съществува закон за вредителите. Пише се вредители, в случай, че не знаеш. Имат предвид преносители на болести, като прилепи, скункси, бездомни кучета и плъхове. Особено плъхове. Те се споменават четиринайсет пъти в два параграфа, господин надзирателю. Затова запомнете, че в мига, когато напусна, ще отида право при председателя на градски съвет и ще му разкажа какво е положението тук.

Той спря за миг, като се наслаждаваше на изкривеното от омраза лице на Уорик.

— Предполагам, че той, аз и градският комитет ще получим съдебно разпореждане за спиране на работата във фабриката. Тя ще бъде затворена за дълго време, господин надзирателю. Представям си както ще каже шефът ти. Надявам се, че застраховката ти за безработни е платена, Уорик.

Ръцете на надзирателя се свиха, сякаш бяха нокти на граблива птица.

— Проклет сополанко, би трябвало да те... — Уорик погледна капака и внезапно се усмихна. — Смятай се за отново назначен, студенте.

— Сигурен бях, че ще ме разбереш.

Надзирателят кимна, като продължаваше да се усмихва загадъчно.

— Щом си толкова умен, предлагам да слезеш долу. Трябва ни човек с висше образование, за да даде компетентно мнение за положението. Ще слезете двамата с Уисконски.

— Без мен — извика полякът. — Без мен, аз...

— Какво? — надзирателят Впери поглед в него. Уисконски мълкна.

— Прекрасно — бодро произнесе Хол. — Ще ни трябват три фенерчета. Стори ми се, че в канцеларията на шефа видях цяла полица от онези, които работят с шест батерии.

— Необходим ли ти е трети човек? — сърдечно попита Уорик. — Разбира се, посочи го.

— Избирам теб — промълви Хол. Лицето му отново бе добило особено изражение. — Все пак, някой от ръководството трябва да

присъства. Просто, за да не би двамата с Уорик да видим прекалено много плъхове.

Някой (като че беше Ипстън) се изсмя високо. Уорик втренчено изгледа работниците. Очите им бяха наведени към краката. Той нареди на Броку:

— Отиди в канцеларията и вземи три фенерчета. Кажи на пазача, че съм наредил да те пусне.

— Защо ме забърка в тази каша — измънка полякът, като се обърна към Хол. — Знаеш, че ненавиждам тези...

— Идеята не беше моя — отвърна младежът и погледна Уорик.

Надзирателят също го изгледа, никой от двамата не сведе поглед.

Четири часа сутринта, четвъртък.

Броку донесе фенерчетата и ги раздаде на Хол, Уисконски и Уорик.

— Ипстън, дай маркуча на Уисконски.

Ипстън се подчини. Струйникът трепереше леко в ръцете на поляка. Уорик се обърна към него:

— Ще вървиш между нас. Ако видиш плъхове, ще насочваш струята право в тях.

Естествено, помисли си Хол. И ако има плъхове, Уорик няма да ги види. Също и Уисконски, след като намери допълнителни десет долара в плика със заплатата си.

Уорик нареди на двама от мъжете да вдигнат капака.

Единият се наведе и дръпна халката. Хол се съмняваше, че ще успее, но след миг капакът се отвори със странно скриптене. Другият работник пъхна пръстите си от вътрешната страна, за да помогне при изваждането, но извика и ги отдръпна. По ръцете му пълзяха огромни слепи бръмбари. Човекът изръмжа, конвулсивно вдигна капака и го пусна на пода. Вътрешната страна беше покрита със странна черна плесен, каквато Хол не бе виждал никога. Част от бръмбарите изпадаха в зейналата мрачина, други пропълзяха по пода и бяха смачкани от работниците.

— Погледнете — промълви Хол.

От вътрешната страна на капака имаше ръждясала ключалка, която се бе счупила при отварянето.

— Но защо е отвътре? — запита Уорик. — Би трябало да е отгоре. Защо...

— Поради много причини — заяви Хол. — Може би защото са искали никой да не отваря от тази страна — поне докато ключалката е била нова. Може би никой от долния свят не е трябало да излезе навън.

— Но кой ги е заключил? — възклика Уисконски. Младежът се изсмя иронично и погледна към Уорик.

— А, това е тайна.

— Слушайте — прошепна Броку.

— О, господи — изхълца полякът. — Няма да сляза!

Дочуха тихо шумолене, сякаш нещо в мрачината ги очакващо — тупуркането на хиляди лапи, пищенето на плъхове.

— Може би са жаби — промълви Уорик.

Хол високо се изсмя.

Надзирателят насочи фенерчето си надолу. Стръмна дървена стълба се спускаше към черните плохи, с които бе покрит подът на подземието. Нямаше и следа от плъхове.

— Стълбата няма да ни издържи — с надежда промълви Уорик.

Броку подскочи няколко пъти на първото стъпало. Стълбата изскърца, но изглеждаше стабилна.

— Не съм те молил да го правиш — злобно каза надзирателят.

— А ти не беше тук, когато плъхът ухапа Рей — тихо отвърна Броку.

— Да тръгваме — нареди Хол.

Уорик хвърли последен ироничен поглед към обкръжилите ги работници, сетне двамата с Хол пристъпиха към зейналата дупка. Уисконски колебливо пристъпваше между тях. Младежът слезе пръв, следван от поляка и от надзирателя. Фенерчетата им осветиха неравния под, който образуваше хълмчета и вдълбнатини. Подобно на тромава змия, маркучът се влачеше след Уисконски.

Стъпил на последното стъпало, Уисконски освети наоколо с фенерчето си. Видяха няколко изгнили сандъка, варели и нищо друго. Просмукалата се от реката вода образуваше локви, които стигаха до глезените на обутите им в ботуши крака.

— Вече не ги чувам — прошепна Уисконски.

Отдалечиха се колебливо от отвора, като бавно пристъпваха из тинята. Хол спря и освети голям дървен сандък, върху който бе написано с големи бели букви: „Илайс Варни, 1841“.

— Фабриката съществувала ли е по това време? — попита той.

— Не — отвърна Уорик. — Строена е през хиляда осемстотин деветдесет и седма. Има ли никакво значение?

Хол не отговори. Продължиха да вървят напред. Стори им се, че подземието е по-голямо, отколкото предполагаха. Вонята се усили, миришеше на прогнило, на скапано, на погребани тела. Чуваше се само тихото, като в пещера, падане на водните капки.

— Какво е това? — запита младежът и насочи фенерчето си към циментов ръб, издаден на шейсетина сантиметра навътре в подземието. По-нататък цареше пълен мрак. На Хол му се стори, че дочува странно, предпазливо шумолене.

Уорик се втренчи в издатината.

— Но това е... не, не може да бъде.

— Външната стена на фабриката, нали? А там, пред нас...

— Да се връщаме — заяви Уорик и рязко се обърна. Хол грубо го сграбчи за шията.

— Никъде няма да ходиш, господин надзирателю.

Уорик го погледна и се ухили, зъбите му пробляснаха в тъмнината.

— Ти си луд, студенте. Не съм ли прав? Луд за връзване!

— Не трябваше да тормозиш хората, приятелю. Върви напред!

— Хол! — изстена Уисконски.

— Дай ми това — младежът сграбчи маркуча и го насочи към главата на Уорик. Уисконски рязко се извърна и побягна назад. Хол дори не го погледна.

— След вас, господин надзирател — подигравателно произнесе той.

Уорик пристъпи напред и отмина мястото, където свършваше фабричната стена. Хол освети наоколо и усети хладно задоволство — предчувствието му се оказа вярно. Пъхковете ги обкръжаваха, безшумни като смъртта. Тъпчеха се един до друг, редица след редица. Хиляди очи ги гледаха жадно. Тълпите пъхкове стигаха чак до стената. Някои бяха толкова големи, че сигурно щяха да стигнат до глезените му.

След миг Уорик също ги забеляза и замръзна на мястото си.

— Обкръжени сме, студенте — гласът му все още бе спокоен, но в него се промъкваше истерична нотка.

— Вярно е — отвърна Хол. — Напред!

Продължиха да вървят, маркучът се влачеше по петите им. Младежът само веднъж погледна назад и забеляза, че плъховете са блокирали пътеката към изхода и се опитваха да прегризат презентовата обивка на маркуча. Един вдигна поглед и като че ли му се ухили, после отново наведе глава. Едва сега Хол забеляза прилепите. Висяха от ръбестия таван, бяха големи колкото врани.

— Погледни — промълви Уорик, като насочи фенерчето на около метър и половина пред себе си.

Позеленял от влага череп се зъбеше срещу тях. Малко по-нататък Хол съзря лакътна кос, част от таз и от гръден кош.

— Напред! — нареди той. Изпита безумното чувство, че вътре в него се спука някакъв черен мехур.

С божията помощ, ти ще се предадеш преди мен, господин надзирателю!

Отминаха костите. Плъховете не се приближаваха, стояха на почетно разстояние. Хол забеляза как един от тях пресече пътя им и изчезна в мрака, но успя да забележи розовата му, дебела колкото телефонна жица опашка.

Подът пред тях рязко се извисяваше. Младежът дочу странен, тихичък звук. Очакваше ги нещо, което вероятно нито един жив човек не бе виждал. Стори му се, че по време на странстванията си бе търсил точно такова преживяване.

Плъховете се приближаваха, като се влачеха по корем и ги принуждаваха да вървят напред.

— Виж — хладнокръвно произнесе Уорик.

И Хол видя. Нещо бе преобразило плъховете, които живееха в подземието. Мутацията ги бе превърнала в отвратителни същества, които никога не биха оцелели на светлина — природата не би го допуснала. Но тук, долу, самата природа бе приела ужасен образ.

Плъховете бяха гигантски, някои бяха високи близо метър. Задните им крака бяха закърнели и бяха слепи като къртици, подобно на летящите си братовчеди. Търреха се напред с ужасяващо усърдие.

Уорик се обърна към Хол, като с огромно усилие на волята продължаваше да се усмихва. Младежът искрено му се възхити.

— Сам виждаш, че не можем да продължим.

— Струва ми се, че плъховете имат сметки за уреждане с теб — отвърна младежът.

Нервите на Уорик не издържаха, той промълви:

— Моля те! Много те моля!

Хол се усмихна.

— Напред!

Уорик погледна назад.

— Плъховете са нападнали маркуча. Ако го прегризат, няма връщане.

— Знам! Напред!

— Ти си луд... — някакъв плъх пробяга през крака на Уорик и той изкрещя. Хол се усмихна и освети наоколо. Сега плъховете ги заобикаляха плътно, някои бяха на по-малко от трийсет сантиметра.

Уорик пристъпи напред. Плъховете се отдръпнаха.

Изкачиха миниатюрното възвишение и Уорик, който вървеше пръв, погледна надолу. Хол видя как лицето му пребледня като платно, по брадичката му потече слюнка.

— О, господи! Боже мой!

Той се обърна и хукна да бяга.

Хол насочи маркуча към него, силната водна струя улучи Уорик в гърдите, повали го и той изчезна от погледа му. Разнесе се пронизителен писък, който заглуши шума от водата. Сетне — звуци, като че нечие тяло се мяташе.

— Хол!

Викът бе последван от грухтене и от страхотен, смразяващ кръвта стон, който сякаш разтресе земята.

— ХОЛ, ЗА БОГА...

Внезапен звук от разкъсване, последван от нов писък, но този път по-слаб. Хол чу съвсем ясно прашене на счупени кости.

Безног плъх, воден от закърнелия си слухов апарат, се нахвърли върху него и го ухапа. Тялото му беше меко и топло. Сякаш в транс Хол насочи маркуча към него и го отхвърли встрани. Сега водната струя беше доста слаба. Младежът се изкачи на хълмчето и погледна надолу. Плъхът изпъльваше цялата долчинка, все едно, че лежеше в

отвратителен гроб. Огромното му сиво тяло пулсираше, беше сляп и нямаше крака. Когато фенерчето го освети, той измяука ужасяващо. Значи това бе царицата на плъховете, тяхната майка. Огромно и безименно създание, на чиито потомци след време може би щяха да поникнат крила. В сравнение с него тялото на надзирателя изглеждаше нищожно, но не може да беше зрителна измама. Плъхът с големината на теле беше ужасяващ...

— Сбогом, Уорик — промълви Хол.

Плъхът ревниво приклекна над надзирателя и разкъса безжизнената му ръка.

Хол се обърна и тръгна към изхода, като отблъскваше плъховете с маркуча. Водната струя ставаше все по-слаба. Някои от тях успяха да се изпълзнат, нахвърлиха се върху него и захапаха бедрата му. Един увисна на крака му и разкъса кадифените му панталони. Хол го удари с юмрук.

Беше изминал почти три четвърти от обратния път, когато в мрака се разнесе силно плющене. Вдигна поглед и гигантското тяло се удари в лицето му.

Мутериалият прилеп все още имаше опашка. Тя се обви около шията на Хол като страхотна примка и започна да го души, докато прилепът се опитваше да го захапе. Гърчеше се и пляскаше с ципестите си крила, вкопчен в разкъсаната риза на младежа.

Хол замахна напосоки с маркуча и заудря мекото тяло. Прилепът падна, той започна да го тъпче, без да осъзнава, че креци. Орди плъхове пропълзяха върху краката му.

Залитайки, Хол се опита да побегне, като успя да отблъсне няколко плъха. Останалите впиха зъби в корема и в гърдите му. Един изтича по рамото му и нався нахалната си муцуна в ухото му.

Хол налетя на втори прилеп, който за миг увисна на главата му, изпища и откъсна част от скалпа му.

Хол усети, че му прималява. Чуваше само скимтенето и писъците на хиляди плъхове. Направи последен опит да побегне, но се препъна о косматите тела и падна на колене. Започна да се смее, но смехът му наподобяваше крясък.

Пет часа сутринта, четвъртък.

— Струва ми се, че някой трябва да слезе долу — колебливо предложи Броку.

— Без мен — прошепна Уисконски.

— О, разбира се, без теб, страхливецо — презрително процеди Ипстън.

— Е, да вървим — каза Броган и донесе още един маркуч. — Заедно с мен ще слязат Ипстън, Дейнджърфийлд и Нидо. Стивънсън, качи се в канцеларията и вземи още фенерчета.

Ипстън замислено се вгледа в мрака.

— Може би са спрели да изпушват по една цигара — промълви той. — По дяволите, какво толкова страшно има в няколко плъха!

Стивънсън донесе фенерчетата, след няколко секунди работниците тръгнаха към подземието.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.